

וּמַהֲהוּא זְמַנָּא עַד דִּיהֵא לָהּ זְכִירָה שְׁתֵּי שָׁנִין וּפְלָגָא.
וּמַהֲהוּא זְמַנָּא שְׁתֵּי שָׁנִין אַחֲרֵינִין וְאַנּוּן שְׁבַעִין (ותלת)
וּתְרִין וּפְלָגָא.

בְּשִׁיתֵין וְשִׁית יִתְגַּלִּי מַלְכָּא מְשִׁיחָא בְּאַרְעָא דְגָלִיל,
וְכַד כִּכְבָּא דְבַסְטָר מְזַרְחָא יִבְלַע שְׁבַע
כִּכְבָּיָא מִסְטָר צָפוֹן, וְשִׁלְהוּבָא דְאַשָּׁא אוֹכְמָא תֵּהֵא
תִּלְיָא בְּרַקִּיעָא שִׁיתֵין יוֹמִין, וּקְרַבִּין יִתְעָרוּן בְּעֵלְמָא
לְסַטָר צָפוֹן, וּתְרִין מַלְכִין יִפְלוּן בְּאַנּוּן קְרַבִּין.

וַיִּזְדוּגוּן בְּלֵהוֹן עַמְמָא עַל בְּרַתִּיהָ דִּיעֶקֶב
לְאַדְחִיָּא לָהּ (לזן) מִעֵלְמָא. וְעַל הַהוּא
זְמַנָּא כְּתִיב (וְהִיתָה) (ירמיה ל) וְעַת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמְנָה
יִוָּשַׁע וּכְדִין יִסְתַּיְימוּן נַפְשֵׁין מְגוּפָא וּבְעֵינִין לְאַתְחַדְשָׁא,
וְסִימְנִיד (כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרִימָה שְׁבַעִים וּכְתִיב) (בראשית מו) כָּל

לשון הקודש

בְּעוֹלָם לְצַד צָפוֹן, וּשְׁנֵי מַלְכִים יִפְלוּ
בְּאוֹתָם קְרַבּוֹת.

וַיִּזְדוּגוּ כָּל הָעַמִּים עַל בֵּת יַעֲקֹב לְדַחוֹת
אוֹתָהּ וְאוֹתָם מִהָעוֹלָם. וְעַל אוֹתוֹ הַזְּמַן
כְּתוּב, וְהִיתָה (ירמיה ל) וְעַת צָרָה הִיא
לְיַעֲקֹב וּמִמְנָה יִוָּשַׁע, וְאַזּוּ יִסְתַּיְימוּ
הַנֶּפְשׁוֹת מִהַגּוּף וְרוּצִים לְהִתְחַדֵּשׁ, וְסִימֵן
לְדָבָר – וְכָל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרִימָה
שְׁבַעִים, וְכְתוּב (בראשית מו) כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה

פְּקִידָה לְבֵת יַעֲקֹב, וּמֵאוֹתוֹ זְמַן עַד
שִׁיחֵיהּ לָהּ זְכִירָה – שֵׁשׁ שָׁנִים וְחֲצִי.
וּמֵאוֹתוֹ זְמַן שֵׁשׁ שָׁנִים אַחֲרוֹת, וְהֵם
שְׁבַעִים וְשָׁלֹשׁ וּשְׁתַּיִם וְחֲצִי.

בְּשִׁשִּׁים וְשֵׁשׁ יִתְגַּלֶּה מַלְךְ הַמְּשִׁיחַ
בְּאַרְצֵי הַגָּלִיל, וְכֹכֵב אֶחָד בְּצַד מְזַרְחָא
יִבְלַע שְׁבַעַה כּוֹכְבִים מִצַּד צָפוֹן,
וְשִׁלְהֶבֶת אֵשׁ שְׁחוּרָה תִּהְיֶה תְלוּיָהּ
בְּרַקִּיעַ שָׁשִׁים יוֹם, וּקְרַבּוֹת יִתְעָרוּרוּ

הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרִימָה וְגו' כָּל נֶפֶשׁ שְׂשׂוּיִם
וְשֵׁשׁ.

בְּשִׁבְעֵין וּתְלַת כָּל מַלְכֵי עֲלָמָא יִתְפַּנְשׂוּן לְגוּ
קַרְתָּא רַבְתָּא דְרוּמֵי, וְקֻדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
יִתְעַר עַלְיָהּוּ אִשָּׁא וּבְרָדָא וְאַבְנֵי אֶלְגָּבִישׁ וְיִתְאַבְדּוּן
מֵעֲלָמָא, בַּר אַנּוּן מַלְכִין דְלָא יִמְטוּן לְתַמָּן וְיִתְדַרוּן
לְאַגְחָא קַרְבִין אַחַרְגִין. וּמַתְהוּא זְמָנָא מַלְכָּא מְשִׁיחָא
יִתְעַר בְּכָל עֲלָמָא, וְיִתְפַּנְשׂוּן עַמִּיּה פְּמָה עַמִּין וּכְמָה
חַיִּילִין מְכָל סִיפֵי עֲלָמָא, וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִתְפַּנְשׂוּן
בְּכָל אַנּוּן אַתְרֵי.

עַד דְאַשְׁתְּלִימוּ אַנּוּן שְׁנִין לְמַאָה, כִּדִּין וְא"ו יִתְחַבַּר
בְּה"א, וּכְדִין ^(ישעיה סו) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אַחִיכֶם מְכָל
הַגּוֹיִם מִנְחָה לְיָי וְגו'. וּבְנֵי יִשְׁמַעְאֵל ^(ישׂרָאֵל) זְמִינִין
בְּהוּא זְמָנָא לְאַתְעָרָא ^(עליהו) עִם כָּל עַמִּין דְעֲלָמָא

לשון הקודש

זמן מלך המשיח יתעורר בכל העולם,
ויתכנסו עמו כמה עמים וכמה תילות
מכל סופי העולם, וכל בני ישראל
יתכנסו בכל אותם מקומות.

עד שישלמו אותן שנים למאה. אז וא"ו
תתחבר עם ה"א, ואז ^(ישעיה סו) והביאו
את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה'
וגו'. ובני ישמעאל ^(ישׂרָאֵל) עתידים

ליעקב מצרימה וגו', כל נפש ששים
ושש.

בשבעים ושש כל מלכי העולם
יתכנסו לתוך העיר הגדולה של רומי,
והקדוש ברוך הוא יעורר עליהם אש
וברד ואבני אלגביש ויאבדו מהעולם,
פרט לאותם מלכים שלא יגיעו לשם
ויתורו לעורר קרבות אחרים. ומאותו

לְמִיתִי עַל יְרוּשָׁלַם דְּכָתִיב, (זכריה יד) וְאֶסְפְּתִי אֶת כָּל
 הַגּוֹיִם אֶל יְרוּשָׁלַם לְמַלְחָמָה וְגו'. וְכָתִיב, (תהלים ב)
 יִתְיַצְּבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל יְיָ וְעַל
 מַשְׁיְחוֹ. וְכָתִיב יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק יְיָ יִלְעַג לְמוֹ.

לְבַתָּר וְא"ו זְעִירָא יִתְעַר לְאַתְחַפְּרָא וּלְחַדְשָׁא
 נְשַׁמְתִּין דְּהוּו עֲתִיקוֹן בְּגִין לְחַדְתָּא עֲלֵמָא
 כְּמָה דְכָתִיב, (שם קד) יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו וְכָתִיב יְהִי כְבוֹד
 יְיָ לְעוֹלָם לְאַתְחַפְּרָא כְּדָקָא יְאוּת. יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו
 לְנַחְתָּא לֹון לְעֲלֵמָא וּלְמַחְוֵי כְּלַחוֹן בְּרִיין חֲדַתִּין
 לְחַפְּרָא עֲלֵמִין כְּלַחוֹ בְּחַד.

זְבַאִין אֲנִין כָּל אֲנִין דִּישְׁתַּאֲרוֹן בְּעֲלֵמָא בְּסִיפֵי
 אֶלְפָּ שְׁתִּיתָאָה לְמִיעַל בְּשַׁבְתָּא, דְּהָא כְּדִין
 אִיהוּ יוֹמָא חַד לְקַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּלַחְדוּדֵי לְאַזְדוּוּגָא
 כְּדָקָא יְאוּת וּלְמַלְקֻט נְשַׁמְתִּין חֲדַתִּין לְמַחְוֵי בְּעֲלֵמָא

לשון הקודש

אֶת הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שם קד) יִשְׂמַח ה'
 בְּמַעֲשָׂיו. וְכַתוּב יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם,
 לְהַתְּחַפֵּר כְּרַאוּי. יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו,
 לְהוֹרִיד אוֹתָם לְעוֹלָם, וְשַׁבְּלָם יְהִיו
 בְּרִיּוֹת חֲדָשׁוֹת לְחַפְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת
 יַחַד.

אֲשִׁרְיָהֶם כָּל אוֹתָם שִׁישְׂאָרוֹ בְּסוֹף
 הָאֶלְפָּ הַשְּׂשִׁי לְהַכְּנִס לְשַׁבְתָּא, שְׁהָרֵי אִז
 הוּא יוֹם אֶחָד לְקַבְּלָהּ לְבַדוּ, לְהַזְדוּג

בְּאוֹתוֹ זְמַן לְהַתְּעוֹרֵר [עֲלֵיהֶם] עִם כָּל עַמֵּי
 הָעוֹלָם לְבַא עַל יְרוּשָׁלַם, שְׁכַתוֹב (זכריה
 יד) וְאֶסְפְּתִי אֶת כָּל הַגּוֹיִם אֶל יְרוּשָׁלַם
 לְמַלְחָמָה וְגו'. וְכַתוּב (תהלים ב) יִתְיַצְּבוּ
 מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל ה' וְעַל
 מַשְׁיְחוֹ. וְכַתוּב יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק ה'
 יִלְעַג לְמוֹ.

אַחַר כֵּן וְא"ו קַטְנָה תִתְעוֹרֵר לְהַתְּחַפֵּר
 וּלְחַדְשׁ נְשַׁמְתִּין שְׁהָרֵי יְשָׁנוֹת כְּדִי לְחַדְשׁ

עם אנון דאשתארו בקדמיתא דכתיב, (ישעיה ד) והיה
הנשאר בציון והנוותר בירושלם קדוש יאמר לו כל
הכתוב לחיים בירושלם:

ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את
אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני. רפי
יהודה פתח ואמר (תהלים מד) אתה הוא מלפי וגו'. דא
הוא שלימו דכל דרגין בתרא דא בדא.

צוה ישועות יעקב, כל אנון שליחן דעבדי
שליחותא (דף קיט ע"ב) בעלמא דליהוי בלהו
מסטרא דרחמי ולא להוו מסטרא דדינא, בגין דאית
מארי שליחן מסטרא דרחמי ומסטרא דדינא קשיא.
אנון שליחן דאתין מסטרא דרחמי לא עבדי
שליחותא דדינא בעלמא כלל.

לשון הקודש

השלמות של כל הדרגות יחד זו עם זו.
צוה ישועות יעקב, כל אותם השליחים
שעושים שליחות בעולם, שפקלם יהיו
בצד הרחמים ולא יהיו מצד הדין,
משום שיש בעלי שליחים מצד הרחמים
ומצד הדין הקשה. אותם שליחים
שבאים מצד הרחמים לא עושים
שליחות של דין בעולם כלל.

בראוי וללקט נשמות חדשות שיהיו
בעולם עם אותם שנשארו בראשונה,
שכתוב (ישעיה ד) והיה הנשאר בציון
והנוותר בירושלם קדוש יאמר לו כל
הכתוב לחיים בירושלם.

ויהי אחר הדברים האלה והאלהים
נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם
ויאמר הנני. רפי יהודה פתח ואמר,
(תהלים מד) אתה הוא מלפי וגו'. זוהי

וְאִי תִימָא הָא מְלֹאכָא דְאַתְגְּלִי לִיהּ לְבַלְעָם הָא
 תַּיְנִינן שְׁלִיחָא דְרַחְמֵי הָוָה וְאַתְהַפֵּךְ לְדִינָא. לָא.
 לְעוֹלָם לָא אֲשַׁתְּנִי, אֶלָּא שְׁלִיחָא דְרַחְמֵי הָוָה לְאַנְגָּא
 עַלְיָהּוּ דְיִשְׂרָאֵל וְלִמְחֵי סַיְגוֹרְיָא עַלְיָהּוּ, וְלִקְבְּלִיהּ
 הוּא דִינָא, וְכֵךְ אֲזַרְחֵי דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּד אֲזַטִּיב
 לְדָא הֵהוּא טִיבוּ דִינָא לְדָא. כֵּךְ הָא שְׁלִיחָא דְרַחְמֵי
 הָוָה לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל וְלְבַלְעָם אֲתַהֲפֵךְ לְדִינָא. בְּגִין כֵּךְ
 צִוָּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב, אָמַר דָּוָד, פְּקִיד עַל עֲלָמָא כִּד
 יִשְׁתַּלְחֹן שְׁלִיחָאָה דִּי לְהוּיִן מִסְטָרָא דְרַחְמֵי.
 רַבִּי אַבְא אָמַר צִוָּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב דְאַנּוּן גּוּ גְלוּתָא
 וְיִשְׁתַּפַּח פּוּרְקָנָא לְהוּן גּוּ גְלוּתָהוּן. תָּא חַזִּי,
 תְּשַׁבְּחֵן דְאַבְהֵן יַעֲקֹב הָוָה, וְאַלְמָלָא יַצְחָק לָא אָתָּא
 יַעֲקֹב לְעֲלָמָא, וּבְגִין כֵּךְ צִוָּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב דָּא יַצְחָק,
 דְכִיּוֹן דְאַשְׁתִּזִּיב יַצְחָק יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב הוּוּ.

לשון הקודש

על העולם, באשר ישלחו שלוחים שיהיו מצד הרחמים.

רבי אבא אמר, צוה ישועות יעקב, שהם בתוך הגלות, ותמצא להם גאולה בתוך גלותם. בא ראה, המושבת של האבות היא יעקב, ואלמלא יצחק לא בא יעקב לעולם. ומשום כך, צוה ישועות יעקב – זה יצחק. שפיון שנצל יצחק, היו ישועות יעקב.

ואם תאמר, הנה המלאך שהתגלה לבלעם, הרי שנינו שליח של רחמים והתהפך לדין – לא! לעולם לא משתנה. אלא שליח הרחמים היה להגן על ישראל ולהיות עליהם סגור, וכנגדו הוא הדין. כך דרכיו של הקדוש ברוך הוא, כשמטיב לזה, אותו תחסד הוא דין לזה. כן השליח הזה היה של רחמים לישראל, ולבלעם התהפך לדין, משום כך צוה ישועות יעקב. אמר דוד, צוה

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר הָא
 תַּיִנָּן וַיְהִי בַיּוֹם עַל צַעֲרָא אַתְמָר, וַיְהִי אַף
 עַל גַּב דְּלָא כְּתִיב בַּיּוֹם טַפְסִי דְצַעֲרָא אִיתַּ בֵּיהּ.
 וַיְהִי אַחֲרֵי, בְּתַר דְרִנָּא תַתָּא דְכָל דְרִנָּן עַלְאִין,
 וּמֵאן אִיהוּ דְבָרִים, בְּמַה דְאַתְּ אָמַר (שמות ד) לֹא אִישׁ
 דְבָרִים אָנְכִי.

וּמֵאן הָוָה בְּתַר דְרִנָּא דָּא, וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת
 אַבְרָהָם דְאַתְיָא יַעֲר הָרַע לְקַטְרָנָא קַמִּי
 קְדָשָׁא בְרִידָה הוּא. הֲכָא אִיתַּ לְאַסְתַּפְּלָא וְהָאֱלֹהִים
 נִסָּה אֶת אַבְרָהָם. אֶת יַעֲקֹב מִיּוֹבְעֵי לִיהּ. דְהָא יַעֲקֹב
 בַּר הִלְתִּין וְשִׁבְעַ שְׁנֵין הָוָה וְהָא אָבִיו לָאו בַר עוֹנְשָׁא
 דִּילִיָּה הָוָה, דְאַלְמָלָא אָמַר יַעֲקֹב לֹא בְעֵינָא לֹא
 אַתְעֵנֶשׁ אָבִיו עָלִיָּה. מָאִי טַעֲמָא וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת
 אַבְרָהָם וְלֹא כְּתִיב נִסָּה אֶת יַעֲקֹב.

לשון הקודש

לפני הקדוש ברוך הוא. פאן יש
 להסתכל, והאלהים נסה את אברהם?
 את יעקב היה צריך (לכתוב), שהרי יעקב
 היה בן שלשים ושבע, והרי אביו לא
 היה בר ענש שלו, שאלמלא אמר יעקב
 איני רוצה - לא היה נענש אביו עליו.
 מה הטעם והאלהים נסה את אברהם
 ולא כתוב נסה את יעקב?

ויהי אחר הדברים האלה. רבי שמעון
 אמר, הנה שנינו ויהי בימי, נאמר על
 צער. ויהי - אף על גב שלא כתוב
 בימי, דפוס של צער יש בו. ויהי אחר
 הדברים, אחר הדרגה התחתונה של כל
 הדרגות העליונות. ומהו הדברים? כמו
 שנאמר (שמות ד) לֹא אִישׁ דְבָרִים אָנְכִי.
 ומי היה אחר הדרגה הזו? והאלהים
 נסה את אברהם. שבא יער הרע לקטרג

אֵלֶּיךָ אֶת אַבְרָהָם וְדָאֵי דְבַעֵי לְאַתְּכַלְלָא בְּדִינָא,
 דְּהָא אַבְרָהָם לָא הָוָה בֵּיהּ דִּינָא כְּלָל מִקְדָּמַת
 דִּינָא, וְהַשְׁתָּא אַתְּכַלְלִיל מִיִּי"א בְּאִשְׁ"א. וְאַבְרָהָם לָא
 הָוָה שְׁלִים עַד הַשְׁתָּא דְאַתְעֵטֵר לְמַעְבַּד דִּינָא
 וְלֹאֲתַקְנָא לִיהּ בְּאַתְרֵיהּ.

וְכָל יוֹמוֹי לָא הָוָה שְׁלִים עַד הַשְׁתָּא דְאַתְכַלְלִיל
 מִיִּי"א בְּאִשְׁ"א וְאַשְׁ"א בְּמִיִּי"א, וּבְגִין כִּד
 וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם וְלֹא אֶת יִצְחָק, דְּאִזְמִין
 אַבְרָהָם לְאַתְכַלְלָא בְּדִינָא, וְכִד עָבִיד דָּא, עָאֵל
 אִשְׁ"א בְּמִיִּי"א וְאַשְׁתִּלִּים דָּא עִם דָּא. וְדָא עָבִיד דִּינָא
 לְאַתְכַלְלָא דָּא בְּדָא. וּכְדִין יִצְרַח הָרַע אֶתְּא לְקַטְרָנָא
 עֲלֵיהּ דְאַבְרָהָם דְּלֹא אִשְׁתִּלִּים בְּדָקָא יְאוּת עַד
 דִּיעֲבִיד דִּינָא בְּיִצְחָק. דִּיִצְרַח הָרַע אַחַר הַדְּבָרִים אִיהוּ
 וְאַתָּא לְקַטְרָנָא.

לשון הקודש

ולא את יצחק, שהזמין אברהם להכליל
 עם דין, וכשעשה את זה, נכנס א"ש עם
 מי"ם ונשלם זה עם זה. וזה עושה הדין
 להכליל זה עם זה. ואז יצר הרע בא
 לקטרנא על אברהם שלא השתלם כראוי
 עד שיעשה דין ביצחק. שיצר הרע הוא
 אחר הדברים והוא בא לקטרנא.

אלא את אברהם, ודאי שרצה להכליל
 עם דין, שהרי אברהם לא היה בו דין
 כלל מקדם לבן, וכאן נכללו מי"ם עם
 א"ש, ואברהם לא היה שלם עד עכשו,
 שהתעטר לעשות דין ולהתקינו במקומו.
 וכל ימיו לא היה שלם עד עכשו
 שנכלל מי"ם עם א"ש וא"ש עם מי"ם,
 ומשום כך והאלהים נסה את אברהם

וְתָא חַזִּי רְזָא דְמַלְכָּה, אַף עַל גַּב דְּקֵאמְרֵן דְּאַבְרָהָם
 בְּתִיב וְלֹא יִצְחָק, יִצְחָק נָמִי אֶתְכַלִּיל בֵּיהּ
 בְּהַאי קָרָא, רְזָא דְכְתִיב וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם.
 נִסָּה לְאַבְרָהָם לָא בְּתִיב אֱלֹא אֶת אַבְרָהָם אֶת דִּיִּקְא
 וְדָא יִצְחָק. דְּהָא בְּהֵיא שְׁעָתָא בְּגִבּוּרָה תַּתְּאָה
 שְׂרִיא, בֵּינֵן דְּאִתְעַקֵּד וְאִזְדַּמֵּן בְּדִינָא עַל יְדֵי
 דְּאַבְרָהָם כְּדָקָא יְאוּת, כְּדִין אִתְעַטֵּר בְּאַתְרֵיהּ בְּחֵדִיהּ
 דְּאַבְרָהָם וְאִתְכַלִּילוּ אִשְׁ"א בְּמִ"א וְסְלִיקוּ לְעִילָא,
 וְכִדִּין אֲשַׁתְּפַח מַחְלֻקַּת כְּדָקָא יְאוּת מִיָּא בְּאִשְׁא.

מִיָּא (עֲבַד) חָמָא אַפָּא רַחֲמֵנָא דְּאִתְעַבִּיד אַבְרָה. אֱלֹא
 בְּגִין לְאֲשַׁתְּפַחָא מַחְלֻקַּת מִיָּא בְּאִשְׁא
 וְלֹאֲתַעַטֵּרָא בְּאַתְרֵיהּ (ד"א ל"ג כְּדָקָא יְאוּת), עַד דְּאִתָּא יַעֲקֹב
 וְאִתְתַּקֵּן כֻּלָּא כְּדָקָא יְאוּת וְאִתְעַבִּידוּ תַלְתָּא אַפְהֵן
 שְׁלִמִין וְאִתְתַּקְּנוּ עַלְאֵי וְתַתְּאֵי:

לשון הקודש

א"ש עם מ"ם ועלו למעלה, ואז נמצאה
 מחלקת כְּרָאוֹי, מִים עם אש.
 מי ועשהו רָאָה אַב רַחֲמֵן שְׁנַעֲשֵׂה אַבְרָה?
 אֱלֹא כְּדִי שְׁתַּמְעָא מַחְלַקַּת מִים עם אש
 וְלִהְתַּעַטֵּר בְּמִקּוּמָם וְכְרָאוֹי, עַד שְׁפָא
 יַעֲקֹב וְהַפֵּל הַתַּתְּקֵן כְּרָאוֹי, וְנַעֲשִׂי
 שְׁלִשָּׁה אַבּוּת שְׁלִמִים וְנִתְקֵנוּ עַלְיוֹנִים
 וְתַתְּוִנִים.

וְכַא וְרָאָה סוּד הַדְּבָר. אַף עַל גַּב
 שְׁאִמְרֵנוּ שְׁכַתּוּב אַבְרָהָם וְלֹא יִצְחָק, גַּם
 יִצְחָק נִכְלָל בְּפִסּוּק הַזֶּה סוּד הַכְּתוּב
 וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם. לֹא כְתוּב
 נִסָּה לְאַבְרָהָם, אֱלֹא אֶת אַבְרָהָם, אֶת
 דְּוָקָא, וְזֶה יִצְחָק. שְׁהֵרִי בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
 בְּגִבּוּרָה הַתַּתְּוִנָּה שׁוּרָה. בֵּינֵן שְׁנַעֲקֵד
 וְהִזְדַּמֵּן כְּדִין עַל יְדֵי אַבְרָהָם כְּרָאוֹי, אִז
 הַתַּעַטֵּר בְּמִקּוּמוֹ יַחַד עִם אַבְרָהָם וְנִכְלָלוּ

וַיֹּאמֶר קח נָא אֶת בְּנֶדְךָ. וְכִי הֵיטֵד יָכִיל אַבְרָהָם
 דְּאִיְהוּ סָבָא. אִי תִימָא בְּנִין דִּיעֲחָק לָא
 נָפִיק מִרְשׁוּתֵיהּ כָּלֵל, יָאוּת, אַבְל כְּמָה דְאֵת אָמַר,
 קח אֶת אַהֲרֹן וְאֶת אֶלְעָזָר בְּנֵי אֱלָא בְּנִין
 לְאַמְשָׁכָא לֹזֵן בְּמַלְיוֹן וְלְאַדְפָּרָא לֹזֵן לְרַעוּתָא דְקִדְשָׁא
 בְּרִידָה הוּא, אוֹף הָכָא קח בְּמַלְיוֹן. אֶת בְּנֶדְךָ אֶת יְחִידְךָ
 אֲשֶׁר אֶהְבֵּתָ הָא (דף קכ ע"א) אוֹקְמוּתָהּ. וְלָךְ לָךְ אֵל אֶרֶץ
 הַמּוֹרִיָּה כְּמָה דְאֵת אָמַר (שיר השירים ד) אֵלְךָ לִי אֵל הַר
 הַמּוֹר. לְאַתְקַנָּא בְּאַתְרָא דִּיתְחַזִּי:

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא אֶת
 הַמָּקוֹם מֵרְחוֹק. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הָא אוֹקְמוּתָהּ,
 אֶלָּא כִּינּוֹן דְּאַתְמָר וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר
 לוֹ הָאֱלֹהִים מָאִי טַעְמָא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּרְא אֶת
 הַמָּקוֹם מֵרְחוֹק. אֶלָּא בְּנִין דְּכַתִּיב כִּי בִיעֲחָק יִקְרָא

לשון הקודש

אֵלְךָ לִי אֵל הַר הַמּוֹר, לְתַנּוּן בְּמָקוֹם
 שְׂרָאוּי.

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת
 עֵינָיו וַיִּרְא אֶת הַמָּקוֹם מֵרְחוֹק. בַּיּוֹם
 הַשְּׁלִישִׁי, הָרִי פְרִשׁוּהּ. אֶלָּא כִּינּוֹן שְׂאֵמַר
 וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ
 הָאֱלֹהִים, מָה הַטַּעַם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּרְא
 אֶת הַמָּקוֹם מֵרְחוֹק? אֶלָּא מִשּׁוּם שְׂכַתוּב
 כִּי בִיעֲחָק יִקְרָא לָךְ זְרַע, וְזִהוּ יַעֲקֹב

וַיֹּאמֶר קח נָא אֶת בְּנֶדְךָ. וְכִי אֵיךְ יָכוֹל
 אַבְרָהָם שְׂהוּא זָקֵן? אִם תֹּאמַר מִשּׁוּם
 שְׂיַעֲחָק לָא יֵצֵא מִרְשׁוּתוֹ כָּלֵל - יָפֵה,
 אַבְל כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (במדבר ט) קח אֶת אַהֲרֹן
 וְאֶת אֶלְעָזָר בְּנֵי, אֶלָּא כִּדִּי לְהַמְשִׁיכֵם
 בְּדַבְרִים וְלִהְנַתִּיגֵם לְרַעוּן הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, אָף כָּאֵן קח בְּדַבְרִים. אֶת בְּנֶדְךָ אֶת
 יְחִידְךָ אֲשֶׁר אֶהְבֵּתָ, הָרִי פְרִשׁוּהּ. וְלָךְ
 לָךְ אֶל אֶרֶץ הַמּוֹרִיָּה, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שיר ד)

לְךָ זֶרַע וְדָא הוּא יַעֲקֹב דְּנִפְק מִנִּיָּה וְהָאֵי הוּא בֵּינָם
הַשְּׁלִישִׁי. וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מֵרְחוֹק בְּמָה דְאֵת אָמֵר
(ירמיה לא) מֵרְחוֹק יֵי נִרְאָה לִי.

וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם. דָּא הוּא יַעֲקֹב דְּכִתְיִב, (בראשית כח)
וַיִּקַּח מֵאֲבֵנֵי הַמָּקוֹם. אֶסְתַּבֵּל אַבְרָהָם בֵּינָם
הַשְּׁלִישִׁי דְאִיהוּ דְרִנָּא תְלִיתָא וְחָמָא לִיה לְיַעֲקֹב
דְזַמִּין לְמִיפְק מִנִּיָּה. מֵרְחוֹק בְּמָה דְאָמֵר מֵרְחוֹק וְלֹא
לְזַמֵּן קָרִיב.

אָמֵר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר מָאֵי שְׁבַחָא אִיהוּ לְאַבְרָהָם
בְּד אֶסְתַּבֵּל וְחָמָא דְזַמִּין לְמִיפְק מִנִּיָּה יַעֲקֹב.
דְהָא בְד אָזִיל לְמִיַּעֲקֹב לִיה לְיִצְחָק, לָאו שְׁבַחָא כָּל
בְּךָ אִיהוּ דִילִיָּה.

אָמֵר לִיה וְדָאֵי (וְהָא) חָמָא לִיה לְיַעֲקֹב דְהָא מִקְדָּמַת
דְנָא יַדַּע אַבְרָהָם חֲכֻמָּתָא, וְאֶסְתַּבֵּל הַשְּׁתָּא

לשון הקודש

לְצֵאת מִמֶּנּוּ. מֵרְחוֹק, כְּמוֹ שְׂאֵמֶרְנוּ
מֵרְחוֹק וְלֹא לְזַמֵּן קָרוֹב.

אָמֵר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה שְׁבַח שֶׁל
אַבְרָהָם כְּשֶׁהִסְתַּבֵּל וְרָאָה שְׁעֵתִיד לְצֵאת
מִמֶּנּוּ יַעֲקֹב, שְׁהָרִי כְּשֶׁהִלְךְ לַעֲקֹד אֶת
יִצְחָק אֵינּוּ שְׁבַח כָּל בְּךָ שְׁלוֹ?.

אָמֵר לוֹ, וְדָאֵי (וְהָרִין) שְׂרָאָה אֶת יַעֲקֹב,

שְׂיַצָּא מִמֶּנּוּ, וְהוּוּ בֵּינָם הַשְּׁלִישִׁי. וַיֵּרָא
אֶת הַמָּקוֹם מֵרְחוֹק, כְּמוֹ שְׂנַאֲמֵר (ירמיה לא)
מֵרְחוֹק הִי נִרְאָה לִי.

וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם - וְהוּוּ יַעֲקֹב, שְׁכִתּוּב
(בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבֵנֵי הַמָּקוֹם. הִסְתַּבֵּל
אַבְרָהָם בֵּינָם הַשְּׁלִישִׁי, שְׁהוּוּ הַדְרָגָה
הַשְּׁלִישִׁית, וְרָאָה אֶת יַעֲקֹב שְׁעֵתִיד

ביום השלישי דאיהו דרגא תליתאה למעבד שלימו
 וכדין חמא ליה ליעקב דכתיב וירא את המקום.
 אבל השתא קיימא ליה מלה מרחוק בגין דאזיל
 למיעקד ליה ליעחק ולא בעא להרהר אבתריה
 דקדשא בריך הוא.

מרחוק חמא ליה גו אספקלריאה דלא נהרא
 בלחודוי, ובגין כך חמא ליה ולא אתגלי
 כלא, דאלו אספקלריאה דנהרא הוה שכיח על האי
 אספקלריאה דלא נהרא אתקנים עליה אברהם
 כדקא יאות, אבל מרחוק, בלחודוי הוה, מרחוק.

כאי טעמא אסתלק מהאי מלה אספקלריאה
 דנהרא בגין דהאי דרגא דיעקב הוה. ובגין
 דיעקב עד לא אתייליד לא אשתבח השתא על האי
 דרגא. ותו בגין דיהך ויקבל אנרא. וירא את המקום

לשון הקודש

שלא מאירה בלבדה, ולכן ראה אותו
 ולא התגלה הכל. שאלו היתה מצויה
 האספקלריה המאירה על האספקלריה
 שאינה מאירה, התקנים עליה אברהם
 כראוי, אבל מרחוק בלבדו היה.
 מרחוק.

מה הפעם הסתלקה מהדבר הוה
 האספקלריה המאירה? משום שזו היתה
 דרגתו של יעקב, ומשום שעדין לא

שהרי מקדם לבן ידע אברהם את
 החכמה, והסתכל עכשו ביום השלישי
 שהיא דרגה שלישית לעשות שלמות,
 ואז ראה את יעקב, שכתוב וירא את
 המקום. אבל עכשו עמד לו הדבר
 מרחוק, משום שהלך לעקד את יעחק
 ולא רצה להרהר אחרי הקדוש ברוך
 הוא.

מרחוק ראה אותו בתוך האספקלריה

מרחוק דא יעקב במה דאתמר מרחוק דלא זכה

ביה. (ראייה בעיניו בהאי עלמא אלא מרחוק מנו האי דרנא דהא כד אתא יעקב מית הנה אברהם ואסתלק מעלמא וירא את המקום מרחוק אבל לא בראיה אחרת):

ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים וגו'.

רמ"ז (המא) הבא דאף על גב דאתו להתוא

ראייה וחמא ליעקב, אמר אברהם ודאי קדשא בריך

הוא ידע בגוונא אחרא דאתחזי, מיד ויבן שם

אברהם את המזבית וגו'. מה כתיב לעילא ויאמר

יעחק אל אברהם אביו ויאמר אבי, הא אוקמוה.

אבל מאי טעמא לא אתיב ליה (מדי) מיד. אלא בגין

דהא אסתלק מרחמי דאפא על ברא ובגין כך כתיב

הנני בני, הנני דאסתלקו רחמי ואתהפך לדינא:

ויאמר אברהם, ולא כתיב ויאמר אביו, דהא לא

לשון הקודש

אמר אברהם, ודאי הקדוש ברוך הוא יודע בגון אחר שראוי, מיד ויבן שם אברהם את המזבית וגו'. מה כתוב למעלה? ויאמר יעחק אל אברהם אביו ויאמר אביו, הרי פשוטה אבל מה טעם לא השיב לו ודברו מיד? אלא משום שהרי הסתלק מרחמים של אב על בן, ולכן כתוב הנני בני, הנני שהסתלקו הרחמים והתהפך לדין.

ויאמר אברהם, ולא כתוב ויאמר אביו, שהרי לא עמד עליו כאב, אלא

נולד יעקב, לא נמצא כאן על הדרגה הזו. ועוד, כדי שילך ויקבל שכר. וירא את המקום מרחק - זה יעקב, כמו שנתבאר מרחוק, שלא זכה בו. וראיה בעיניו בעולם הזה, אלא מרחוק, מתוך הדרגה הזו, שהרי כשבא יעקב, אברהם היה מת והסתלק מהעולם. וירא את המקום מרחק, אבל לא בראיה אחרת).

ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים וגו'. רמזו וראהו כאן, שאף על גב שבאו לאותה ראייה וראה את יעקב,

קאים עליה באפא אלא בעל מחלוקת הוה ביה.
 אלהים יראה לו השעה. יראה לנו מיבעי ליה, מאי
 יראה לו. אלא אמר ליה אלהים יראה לו לגרמיה,
 כד איהו יצטרך. אבל השתא בני ולא אמרא. מיד
 וילכו שניהם יחדו.

רבי שמעון פתח ואמר (ישעיה לג) הן אראלם צעקו
 חוצה מלאכי שלום מר יבכיון. הן אראלם
 אליו מלאכי עלאי. צעקו בהתא שעתא ובעו
 לקיימא על ההיא מלה דכתוב, (בראשית טו) ויוצא אותו
 החוצה. בגין כך צעקו חוצה.

מלאכי שלום. אליו אנון מלאכין אחרין דהו
 ומינין למיהד קמיה דיעקב ובגניניה דיעקב
 אנבטח לון שלימו, קדשא ברין הוא. דכתוב, (בראשית
 לב) ויעקב הלך לדרפו ויפגעו בו מלאכי אלהים.

לשון הקודש

עליונים, צעקו באותה שעה ורצו לעמד
 על אותו הדבר, שפיתוב (בראשית טו) ויוצא
 אתו החוצה, לכן צעקו חוצה.

מלאכי שלום - אלו אותם מלאכים
 אחרים שהיו עתידים ללכת לפני יעקב,
 ובשביל יעקב הבטיח להם שלמות
 הקדוש ברוך הוא, שפיתוב (שם לב) ויעקב
 הלך לדרפו ויפגעו בו מלאכי אלהים.

בעל מחלוקת היה עמו. אלהים יראה לו
 השעה. היה צריך (לכתב) יראה לנו, מה זה
 יראה לו? אלא אמר לו אלהים יראה לו
 לעצמו כשהוא יצטרך, אבל עכשו בני,
 ולא כבש. מיד וילכו שניהם יחדו.

רבי שמעון פתח ואמר, (ישעיה לג) הן
 אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר
 יבכיון. הן אראלם - אלו מלאכים

וְאֵלֵין אֶקְרוּן מִלְאֲכֵי שְׁלוֹם, בְּלָהוּ בְּכוּ כֵד חָמוּ לִיהּ
 לְאַבְרָהָם דְּעָקִיד לִיהּ לְיִצְחָק, וְאַזְדַּעְזְעוּ עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי
 וּבְלָהוּ עֲלֵיהּ דְּיִצְחָק:

וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלֶּאדָּ יְיָ וְגו', פָּסִיק טַעְמָא בְּגִוּוּיָהוּ.
 דְּלֹא אַבְרָהָם בִּתְרָאָה בְּקַדְמָאָה. בִּתְרָאָה (ד) ^{קכ ע"ב}
 שְׁלִים קַדְמָאָה לָא שְׁלִים. בְּגִוּוּנָא דָּא שְׁמוּאֵל
 שְׁמוּאֵל, בִּתְרָאָה שְׁלִים, קַדְמָאָה לָא שְׁלִים. בִּתְרָאָה
 נְבִיא, קַדְמָאָה לָא נְבִיא. אַבְל מִשָּׁה מִשָּׁה, לָא פָּסִיק,
 בְּגִין דְּמִיזְמָא דְּאֵתִי לִיד לָא אַעֲדֵי מִנִּיהּ שְׂכִינְתָּא.
 אַבְרָהָם אַבְרָהָם. רַבִּי חֵיָא אָמַר בְּגִין לְאַתְעָרָא לִיהּ
 בְּרוּחָא אַחְרָא בְּעוּבָדָא אַחְרָא בְּלִפְא אַחְרָא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אֶתְבָּרִיר יִצְחָק וְאַסְתַּלִּיק בְּרַעוּתָא
 קַמִּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּרִיחָא דְקַטוּרַת בּוֹסְמִין
 דְּקַרְבִּין פְּהֵנְיָא קַמִּיהּ, תְּרִין זְמַנִּין פִּיזְמָא וְאַשְׁתַּלִּים

לשון הקודש

וְאֵלֵין אֶקְרָאוּ מִלְאֲכֵי שְׁלוֹם, כָּלֵם בְּכוּ
 כְּשִׁרְאוּ אֶת אַבְרָהָם שְׁעוּקַד אֶת יִצְחָק,
 וְהוֹדַעְזוּ עֲלֵוּנִים וְתַחְתּוּנִים וְכָלֵם עַל
 יִצְחָק.

וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלֶּאדָּ ה' וְגו'. מִפְּסִיק טַעַם
 בִּינִיחָם, שְׁאִין אַבְרָהָם הָאֶחָרוֹן פְּרָאשׁוֹן.
 הָאֶחָרוֹן שְׁלֵם, הָרֵאשׁוֹן לָא שְׁלֵם. כְּמוֹ זֶה
 שְׁמוּאֵל שְׁמוּאֵל - הָאֶחָרוֹן שְׁלֵם,

הָרֵאשׁוֹן לָא שְׁלֵם. הָאֶחָרוֹן נְבִיא,
 הָרֵאשׁוֹן לָא נְבִיא. אַבְל בְּמִשָּׁה מִשָּׁה
 אִין הַפֶּסֶק טַעַם, מִשּׁוֹם שְׁמִיּוֹם שְׁנוּלַד
 לָא זָזָה מִמֶּנּוּ שְׂכִינָה. אַבְרָהָם אַבְרָהָם.
 רַבִּי חֵיָא אָמַר, כְּדֵי לְעוּרְרוּ לְרוּחַ
 אַחְרַת, בְּמַעֲשֵׂה אַחַר, כָּלֵב אַחַר.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, נִבְחַר יִצְחָק וְהִתְעַלָּה
 בְּרַעְיוֹן לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּרִית

קָרַבְנָא. דְּהָא צִעְרָא דְאַבְרָהָם הָוָה בְּשַׁעְתָּא דְאַתְמָר
 לִיה אַל תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֶל הַנְּעָר וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה.
 חָשִׁיב דְקָרַבְנִיה לָא אֲשַׁתְּלִים וְלִמְנַנָּא עֵבֶד וְסִדְר כְּלָא
 וּבְנָה מְזִבְחָ. מִיָּד.

וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא וַהֲנִה אֵיל אַחַר וְגו'
 הָא תַּיְנִינן הוּא אֵיל דְאַתְבְּרִי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הָוָה,
 וּבֵן שְׁנָתוֹ הָיָה כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (במדבר ז) כְּבֶשׂ אַחַד בֶּן
 שְׁנָתוֹ וְהָכִי אֶצְטְרִיךְ (נ"א וְאַתְ אֲמַרְתְּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. וְתוֹ וְהָא יִצְחָק לָא
 הָוָה בְּעֵלְמָא, אֵלָא אַתְפְּקִיד וְכוּ') (וְהָא יִצְחָק לָא הָוָה בְּעֵלְמָא) וְאַתְ אֲמַרְתְּ בֵּין
 הַשְּׁמָשׁוֹת. אֵלָא אַתְפְּקִיד חִילָא לְאַזְדַּמְנָא הַהוּא
 אִימָרָא בְּשַׁעְתָּא דְאַצְטְרִיךְ לִיה לְאַבְרָהָם. כְּמָה דְכָל
 אֲנָנִי מְלִין דְהָווּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת אַתְמַנָּא חִילָא
 לְאַזְדַּמְנָא הַהוּא מְלָה (לְהָוָה זְמַנָּא) בְּשַׁעְתָּא דְאַצְטְרִיךְ
 לִיה. הָכִי גַמִּי הָאִי אֵיל דְאַתְקָרִיב תַּחֲוֹתֶיהָ דְיִצְחָק.

לשון הקודש

צָרִיךְ. וְאַתְהָ אֲמַרְתְּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. וְעוֹד, וְהָרִי
 יִצְחָק לָא הָיָה בְּעוֹלָם, אֵלָא נְפֻקְד וְכוּ') וְהָרִי יִצְחָק
 לָא הָיָה בְּעוֹלָם) וְאַתְהָ אִימָר שְׁנַבְרָא בֵּין
 הַשְּׁמָשׁוֹת? אֵלָא נְפֻקְד כַּח שְׁיִזְמֵן אוֹתוֹ
 הָאֵיל בְּשַׁעְתָּא שְׁהַצְטְרִיךְ אוֹתוֹ אַבְרָהָם.
 כְּמוֹ שְׂכַל אוֹתָם הַדְּבָרִים שְׁהָיוּ בֵּין
 הַשְּׁמָשׁוֹת, הַתְּמַנָּה כַּח שְׁיִזְמֵן אוֹתוֹ
 דְבָר וְלִזְמֵן הַהוּא בְּשַׁעְתָּא שְׁצָרִיךְ אוֹתוֹ. כְּדִ
 גַּם הָאֵיל הָזֶה שְׁהַקְרִיב תַּחַת יִצְחָק.

קְטַרְתְּ הַבְּשָׂמִים שְׁמֻקְרִיבִים הַכְּהֵנִים
 לְפָנָיו פְּעָמִים בַּיּוֹם וְנִשְׁלַח הַקְּרָבָן. שְׁהָרִי
 צִעְרוֹ שֶׁל אַבְרָהָם הָיָה בְּשַׁעְתָּא שְׁנַבְרָא לוֹ
 אַל תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֶל הַנְּעָר וְאַל תַּעַשׂ לוֹ
 מְאוּמָה, חָשִׁיב שְׁקָרְבָנוֹ לָא נִשְׁלַח וְלַחֲנָם
 עֲשֵׂה וְסִדְר הַכָּל וּבְנָה מְזִבְחָ. מִיָּד:

וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא וַהֲנִה אֵיל
 אַחַר וְגו'. הָרִי שְׁנַיְנָנִי, הוּא הָאֵיל שְׁנַבְרָא
 בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הָיָה, וּבֵן שְׁנָתוֹ הָיָה, כְּמוֹ
 שְׁנַבְרָא (במדבר ז) כְּבֶשׂ אַחַד בֶּן שְׁנָתוֹ, וְכִדִ

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה סג) **בְּכָל צָרְתָם לֹא צָר וּמִלֵּאךְ פָּנָיו**
הוֹשִׁיעֵם וְגו'. תָּא חַזִּי, בְּכָל צָרְתָם דְּיִשְׂרָאֵל
 כּד אֲזַדְמֵן לִזְוֵן עֲאֲקוֹן, כְּתִיב לֹא בְּאֵלֶיךָ וּקְרִי בּוֹאֵנוּ,
 כְּגִין דְּקִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עֲמַהוֹן בְּעֲקוֹן. לֹא בְּאֵלֶיךָ,
 אֲתֵר עֲלָאָה יִתִּיר, אִף עַל גַּב דְּלֵאוּ בְּחַהוּא אֲתֵר
 רוּגְזָא וְעֲקוֹן, לְהַתָּם לְעֵילָא מְטָא עֲקִתָּא דְּיִשְׂרָאֵל. לֹא
 בְּאֵלֶיךָ כְּמָא דְּאַתָּה אָמַר, (תהלים ק) הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא אֲנִיחֵנוּ.
 כְּתִיב בְּאֵלֶיךָ וּקְרִי בּוֹאֵנוּ.

וּמִלֵּאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֵם. וְהָא אֵיהוּ עֲמַהוֹן בְּחַהוּא
 עֲקוֹן, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ הוֹשִׁיעֵם. אֲלָא מוֹשִׁיעֵם
 לֹא כְּתִיב, אֲלָא הוֹשִׁיעֵם מִקְדָּמַת דְּנָא דְּאֵיהוּ זְמִין
 בְּחַהוּא עֲקוֹן לְמִסְבַּל עֲמַהוֹן. תָּא חַזִּי, בְּכָל זְמַנָּא
 דְּיִשְׂרָאֵל אֲנִין בְּגֻלוּתָא, שְׂכִינְתָּא עֲמַהוֹן בְּגֻלוּתָא, וְהָא
 אוּקְמוּתָהּ, דְּכְתִיב (דברים ל) וּשְׁבִי אֵלֶיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ
 וְרַחֲמֶךָ וְגו'.

לשון הקודש

בְּאֵלֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ק) הוּא עֲשָׂנוּ
 וְלֹא אֲנִיחֵנוּ. כְּתוּב בְּאֵלֶיךָ וּקְרִי בּוֹאֵנוּ
 בּוֹאֵנוּ.

וּמִלֵּאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֵם, וְהָא אֵיהוּ עֲמַהוֹן
 בְּחַהוּא עֲקוֹן, וְאַתָּה אָמַר הוֹשִׁיעֵם?
 אֲלָא לֹא כְּתוּב מוֹשִׁיעֵם, אֲלָא הוֹשִׁיעֵם
 מִקְדָּמַת לְבָנֵי, שֶׁהוּא עֲתִיד בְּאִתְּהָ עָרָה
 לְסַבַּל עֲמַהוֹן. כְּמָא דְּאֵתָהּ, בְּכָל זְמִין

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה סג) **בְּכָל צָרְתָם לֹא צָר**
וּמִלֵּאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֵם וְגו'. כְּמָא דְּרֵאָה, בְּכָל
 צָרְתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁמְזַדְמָנוֹת לְהֵם
 צָרוֹת, כְּתוּב לֹא בְּאֵלֶיךָ וּקְרִי בּוֹאֵנוּ,
 מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲמַהוֹן בְּעָרָה.
 לֹא בְּאֵלֶיךָ מְקוּם יוֹתֵר עֲלִיוֹן, אִף עַל גַּב
 שְׂאִין בְּאִתְּהוּ מְקוּם רְגֵז וְעָרָה, לְשֵׁם
 לְמַעַלָּה מְגִיעָה צָרְתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. לֹא